

Підсумовуючи вищесказане, необхідно наголосити на необхідності активізації дій, пов'язаних з управлінням ресурсами галузі охорони здоров'я. Вважаємо це необхідним заходом по забезпеченню ефективності впровадження реформ та майбутнього процвітання галузі.

1. Яворська Т. В. *Страхові послуги: Навч. носіб.* – К.: Знання, 2008. – 350 с. 2. *Здоров'я, матеріали Вікіпедії [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Здоров'я> (12.10.12). — Назва з екрану. 3. *Основи економічної теорії: політ економічний аспект. Частина I, II, III. КНУ ім. Т. Шевченка, [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/26/8/> (13.10.12). — Назва з екрану. 4. *Жаркович М. Питання політики в області охорони здоров'я в колишніх соціалістичних країнах. Стратегія поліпшення систем охорони здоров'я в колишніх соціалістичних країнах.* – М. : Федеральний фонд ОМС, 1998.

LIMAŃSKI A., DRABIK I.

Wyższa Szkoła Zarządzania Marketingowego i Języków Obcych w Katowicach

GLOBALNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

© A. Limański, I. Drabik, 2012

Współczesne przedsiębiorstwa funkcjonują w warunkach postępującej globalizacji, której procesy w znaczącym stopniu wpływają na stan gospodarek krajowych. Jest to kolejny etap rozwoju światowej gospodarki rynkowej, której zasadnicze podmioty – korporacje transnarodowe – przeszły do nowej fazy ekspansji w zintensyfikowanej eksploatacji potencjału ludzkiego oraz zasobów naturalnych pozyskiwanych i przetwarzanych na ich potrzeby. W rozumieniu nauk ekonomicznych globalizację można określić jako „proces narastającej współzależności między państwami, dużymi regionami, korporacjami transnarodowymi i małymi, krajowymi firmami. Współzależność jest tak silna, że wywiera presję na integrację we wszystkich praktycznie sferach życia społecznego.”¹ Zgodnie z inną definicją globalizacja oznacza „proces coraz bliższego, realnego scalania gospodarek narodowych, przejawiającego się w dynamicznym wzroście obrotów handlowych, międzynarodowych przepływów kapitałowych i usługowych, będący efektem wzrastającej tendencji do traktowania – przez coraz większą liczbę przedsiębiorstw – całego świata jako rynku zbytu.”² Mimo różnic, zarówno co do samej definicji globalizacji, przedstawiania zjawisk z nią związanych oraz sposobu analizy tych procesów, jak i oceny wpływu globalizacji na różne dziedziny, można wskazać pewne wspólne właściwości charakteryzowanych procesów, które kształtują zmiany w gospodarce światowej oraz w otoczeniu państw, przedsiębiorstw, gospodarstw domowych i innych podmiotów.³

Globalizację cechują dwa wymiary: zakres (zasięg) i intensywność (głębokość). Pod pojęciem zakresu rozumie się fakt, że procesy globalizacji obejmują przeważającą część globu ziemskiego, a działania z nią związane mają skalę ogólnoswiatową. Natomiast intensywność odnosi się szczególnie do współdziałania, wzajemnych związków i współzależności zachodzących pomiędzy państwami i podmiotami pozapaństwowymi (organizacjami międzynarodowymi, korporacjami transnarodowymi, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami).⁴

¹ A. Bąkiewicz, U. Żuławska (red.): *Rozwój w dobie globalizacji.* PWE, Warszawa 2010.

² A. Budnikowski: *Międzynarodowe stosunki gospodarcze.* PWE, Warszawa 2006.

³ B. Liberska (red.): *Globalizacja. Mechanizmy i wyzwania.* PWE, Warszawa 2002. Zob. także: A. Olak, I. Oleksiewicz (red.): *Bezpieczeństwo i zagrożenia współczesnego świata.* MAX-DRUK, Rzeszów 2008.

⁴ A. Zorska: *Ku globalizacji? Przemiany w korporacjach transnarodowych i w gospodarce światowej.* WN PWN, Warszawa 2002, s.15

R. Borkowski wskazuje na podstawowe obszary globalizacji i przyjmuje, że najważniejszymi z nich są te, w których zachodzą najszybsze i najistotniejsze przemiany globalizacyjne, głównie dotyczące:¹

- finansów i własności kapitału, charakteryzujące się deregulacją rynków finansowych i mobilnością kapitału;
- rynków i strategii działalności gospodarczej;
- technologii i powiązanych z globalizacją badań oraz wiedzy;
- stylów życia i modeli konsumpcji oraz wzorców kulturowych;
- rządzenia i modeli prawnych, wyrażające się w próbach stworzenia nowej generacji przepisów oraz globalnych rządów;
- ujednoczenia świata;
- sposobów postrzegania problemów świata, regionów, krajów, a także świadomości potocznej.

W procesach globalizacji wyróżnić można jej dynamikę, na którą wskazuje G. W. Kołodko. Zakłada on, że dynamika globalizacji zależy od trzech podstawowych czynników, a mianowicie:²

- charakteru postępu technicznego;
- dojrzałości stosunków międzynarodowych;
- stanu teoretycznej wiedzy i praktycznych umiejętności ekonomicznych.

„Współcześnie wyjątkowo korzystnie – jak nigdy dotychczas – wszystkie te elementy sprzęgają się i wzajemnie wzmacniają. Nie jest łatwo wyważyć dokładnie wpływu każdego z nich na przebieg i zaawansowanie globalizacji. W różnych pracach różnie ocenia się ich znaczenie – raz to przeceniając wagę któregoś z tych czynników, innym razem nie doceniając jego wartości. Prawdą na pewno jest to, że tylko określona kombinacja wszystkich trzech czynników przynieść mogła rezultaty, które obecnie obserwujemy w odniesieniu do tempa, zakresu i intensywności równoczesnej liberalizacji i integracji rynków na skalę światową.”³

Wielowymiarowość, a jednocześnie złożoność i wielowątkowość globalizacji oznacza, że przebiega ona równolegle w wielu obszarach życia społecznego: w gospodarce, polityce, wojskowości, kulturze. Jednocześnie wspomnieć trzeba o jej dialektycznym charakterze, polegającym na ścieraniu się powiązanych wzajemnie i uwarunkowanych subprocesów i zjawisk, mających niejednokrotnie przeciwstawny charakter, np. globalizacja – fragmentaryzacja, integracja – dezintegracja, globalizacja – regionalizacja, homogenizacja – dyferencjacja, wymiar globalny i lokalny. Tym niemniej niezaprzeczalny wzrost międzynarodowej współzależności umożliwia koordynowanie funkcjonowania zintegrowanych, międzynarodowych systemów (sieci), a rozwój danego podmiotu (kraju, przedsiębiorstwa) staje się nierozdzielnie związany z prowadzeniem i powodzeniem działalności gospodarczej za granicą. Osiągnięcia technologiczne służą rozwojowi środków transportu i komunikacji, wytwarzaniu nowych lub unowocześnionych produktów, wdrażaniu elastycznych i wysoko wydajnych metod produkcyjnych, nowych metod organizacji i zarządzania, dystrybucji. Pod presją stałego zapotrzebowania na innowacje ze strony globalnie konkurujących przedsiębiorstw ulega przyspieszeniu postęp techniczny. Jednocześnie mamy do czynienia ze swoistą kompresją czasu i przestrzeni, która dotyczy zjawisk zarówno obiektywnych jak i subiektywnych („kurczenie się” świata, duża mobilność ludzi, możliwość uczestniczenia w wydarzeniach na wszystkich kontynentach, dostępność oferty produktowej z całego świata itp.). „Skracanie” czasu i przestrzeni nabiera strategicznego znaczenia w rozwoju globalnie konkurujących przedsiębiorstw, a w dłuższej perspektywie ma również wpływ na rozwój poszczególnych krajów i regionów świata.

1. Bąkiewicz A., Żuławska U. (red.): *Rozwój w dobie globalizacji*. PWE, Warszawa 2010.
2. Borkowski R.: *Globalopolis. Kosmiczna wioska, szanse i zagrożenia*. Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2003.
3. Budnikowski A.: *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*. PWE, Warszawa 2006.
4. Kołodko G. W.: *Globalizacja a transformacje. Iluzje i rzeczywistość. Referat przedstawiony na sesji plenarnej Kongresu Ekonomistów Polskich*. Warszawa, 25-26 stycznia 2001 r. (<http://www.tiger.edu.pl>).
5. Liberska B. (red.): *Globalizacja. Mechanizmy i wyzwania*. PWE, Warszawa 2002.

¹ R. Borkowski (red.): *Globalopolis. Kosmiczna wioska, szanse i zagrożenia*. Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2003.

² G. W. Kołodko: *Globalizacja a transformacje. Iluzje i rzeczywistość. Referat przedstawiony na sesji plenarnej Kongresu Ekonomistów Polskich*. Warszawa, 25-26 stycznia 2001 r. (<http://www.tiger.edu.pl>).

³ Ibid.